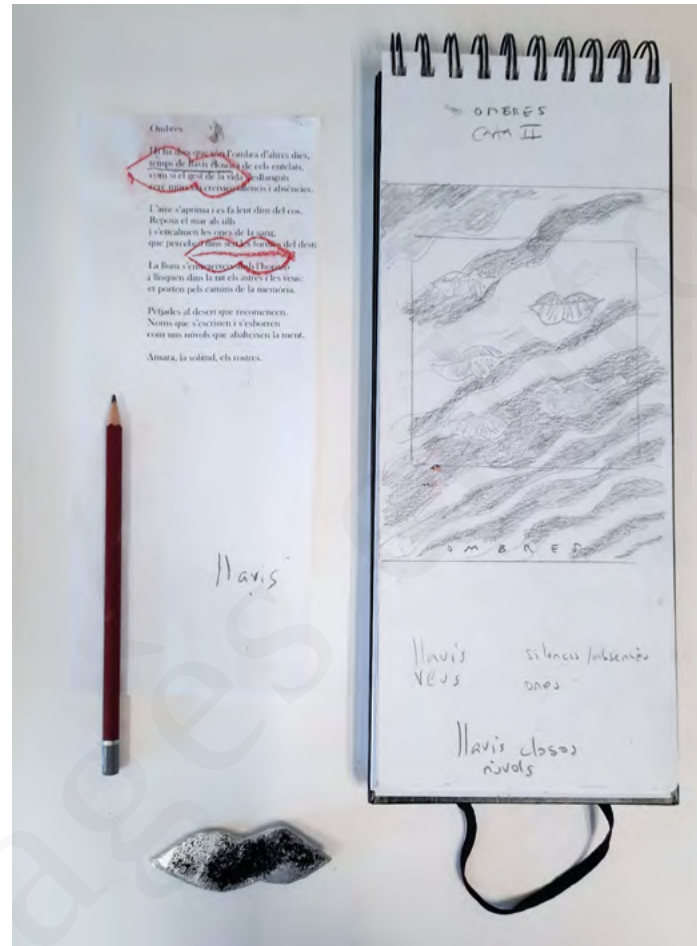

Introducció

Aquest llibre s'havia de titular *Silencis*, ja que els seus autors acostumen a treballar en solitud, perquè la manca de so —cal no confondre-ho amb soroll— permet realitzar les obres en total llibertat. És obvi que el silenci no és mai complet, pel fet que de vegades també se sol escoltar música mentre es fa un treball de creació artística. Ara bé, el silenci comporta comunicació ja que permet la reflexió. Per tant, l'elecció del títol, la podríem considerar en principi ben encertada, però el desenvolupament del llibre va coincidir amb un moment molt difícil en l'àmbit mundial, com va ser la pandèmia de la covid-19, que va provocar que estiguéssim reclosos al nostre domicili.

Per aquest motiu es va decidir canviar el nom del llibre i afegir-li *Cartes* ja que, de fet, s'ha anat engendrant com un intercanvi epistolar mentre durava el període de reclusió. Finalment ha donat com a resultat la creació d'una sèrie de deu poemes i deu gravats, partint d'un procés d'execució basat en cadascun dels poemes elaborats inicialment per Carles Duarte i un conjunt de gravats en diferents tècniques realitzats tot seguit per Lourdes Fisa. A més, també apareixen al llibre alguns dibuixos preparatoris, així com detalls de l'evolució gràfica.

Aquest projecte va néixer durant una conversa que vam tenir amb motiu d'una exposició individual de Lourdes Fisa al Tinglado 1 del Port de Tarragona fa dos anys titulada *Atlas*, i vam creure convenient desenvolupar un treball conjuntament. Va ser molt fàcil arribar a un acord, encara que no vam donar dates concretes per dur-lo a terme; com succeeix a vegades, determinades circumstàncies originen que de sobte es reprengui de nou un projecte.

Dibuix Ombres / Llavis

La poètica de Carles Duarte

L'obra poètica de Carles Duarte és molt àmplia, ja que ha publicat una quarantena de llibres. Segons ell “la poesia és un acte de comunicació. És un mirall fet de paraules”. Precisament aquest leitmotiv, voler transmetre al lector els seus pensaments i reflexions sobre el que observen els seus ulls, és el que més l'inquieta. El pas del temps genera una obra plena de narracions personals, principalment des d'un enfocament precís, intens i rellevant, que li permet qüestionar-se infinitat de situacions tant reals com intangibles.

Els poemes que apareixen al llibre tracten de diversos temes, encara que la majoria solen ser els més habituals en les seves obres, com per exemple el silenci, les ombres, el mirall, el mar o els arbres. Tanmateix, en sorgeixen d'altres que serveixen per entendre millor les nostres inquietuds més íntimes i subjectives, com és el cas de les cartes represes i obertes, els pètals, les fronteres i les màscares.

La seva poesia beu de les fonts mediterrànies, o sigui del món hebreu, grec i romà —l'èpica d'Homer, la mitologia d'Ovidi i el cosmos estructurat i ordenat de Plotí—, entre d'altres. Tot allò que té una essència important l'interessa, i ho plasma en diversos àmbits tant si són íntims com externs. Per això la tendresa, el descuit no volgut, el món dels somnis i dels ideals s'associen amb la natura, on sobresurt l'alba, o sigui la primera llum del dia abans que surti el sol. Precisament fa tres anys es va publicar el llibre *Quadern d'albades*, on es pot contemplar una sèrie de fotografies fetes per ell mateix, en què destaquen les diferents tonalitats que ofereixen l'alba, el crepuscle, la línia de l'horitzó, els núvols, el cel i el mar. Possiblement, la seva poesia, la podríem relacionar amb el paisatge, però ell afirma que és més tel·lúrica que paisatgística, encara que ambdós aspectes es projectin sobre un marc geogràfic.

Procés de treball *Cartes repeses / Sonnis*

La creativitat plàstica de Lourdes Fisa

La dilatada trajectòria artística de Lourdes Fisa es mou en diversos terrenys creatius: pintura, gravat, escultura i instal·lació. Li interessa la hibridació de tècniques i disciplines per a expressar conceptes d'espai i temps. Sempre ha tingut una mirada atenta a l'experimentació i la investigació, sobretot per la poètica de la imatge. El seu interès per l'obra gràfica ve d'antuvi, ja que es va formar a la Facultat de Belles Arts de Barcelona en les especialitats de gravat i estampació. Més endavant va ampliar estudis a Anglaterra, a Alemanya i als Estats Units. Com a artista pluridisciplinària ha mostrat els seus treballs arreu del món.

Encara que la seva obra es mou al voltant de l'abstracció, mitjançant la taca, el gest, la matèria, el color, la línia i les formes helicoidals i esbossades, també hi ha símbols, fragments de mapes, cartes, poemes i, a més, figures humanes esquemàtiques que s'aproximen als personatges rupestres que es troben a les caverne i als abrics, o sigui, pertanyents a un passat llunyà. Això és indicatiu de la seva atracció per l'antiguitat, el seu anhel de voler recuperar-la per traslladar-la al present, creant un diàleg que serveixi per reconstruir l'empremta que ha deixat l'ésser humà al llarg de la civilització.

Procés de treball Mar / Desert d'onades

Nexes en comú

Ambdós creadors tenen moltes coses en comú, entre elles la motivació per comunicar o el desig de transmetre una sèrie de coneixements propis i d'experimentacions personals als lectors o espectadors interessats. Existeixen molts canals per poder expressar-los, entre ells la poesia i el gravat. En tots dos casos la noció de natura forma part dels seus idearis creatius. Els quatre principis generadors de la vida segons els filòsofs presocràtics: la terra, l'aigua, el foc i l'aire, apareixen assíduament en les seves obres, però també hi ha altres aspectes que són igualment significatius com els viatges, les cartes o els mapes, així com tot allò que fa referència al món interior: sentiments, emocions i passions que condueixen a projectar unes imatges reals o imaginàries que desperten en el públic la sensació de plaer estètic per una banda i la de participar de les reflexions dels autors per l'altra. El professor d'Història de l'Art José Fernández Arenas afirmava que "la producció d'imatges és un sistema de llenguatge que expressa en signes el coneixement d'un determinat model de societat".

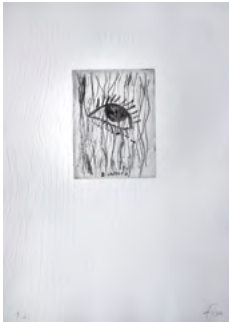
Matrius de cuore

Poemes i gravats: dues maneres de dialogar sobre un mateix objectiu

Respecte al contingut del llibre, en primer lloc veiem algun exemple del procés d'elaboració dels gravats, des dels esbossos, o sigui les idees inicials, passant pels dibuixos que donaran peu al fet que es desenvolupi l'estampació, fins a arribar al resultat final: la tècnica calcogràfica a la punta seca, a l'aiguafort, la xilografia, el gofrat, les tècniques additives i la monotípia. Les obres tenen dos títols: el del poema i el del gravat, ja que Lourdes Fisa ha extret de cadascun dels poemes la part que més l'ha atret per després estampar-la damunt el paper.

CARTES. SILENCIS

FITXA TÈCNICA OBRA DE LOURDES FISA

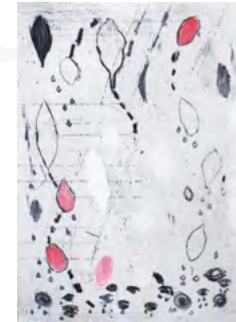
**I Cartes / *Mirada*,
2020**

Gravat calcogràfic a la
punta seca i gofrat
50×35 cm.

**III Cartes represes /
Somnis, 2020**

Gravat calcogràfic a
la punta seca, gofrat i
chine collé
50×35 cm.

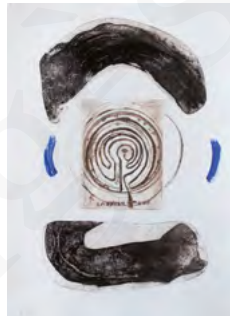
**V Pètals / *Pluja de
pètals*, 2020**

Gravat calcogràfic a la
punta seca, reserves i
monotípia
50×35 cm.

**II Ombres / *Llavis*,
2020**

Gravat calcogràfic a la
punta seca i tècniques
additives
50×35 cm.

**IV Mirall / *Laberint*,
2020**

Gravat calcogràfic a la
punta seca, tècniques
additives i monotípia
50×35 cm.

**VI Mar / *Desert
d'onades I*, 2020**

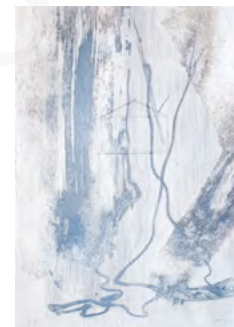
Xilografia
50×35 cm.

**VI Mar / Desert
d'onades II, 2020**
Xilografia i tècniques
additives
50×35 cm.

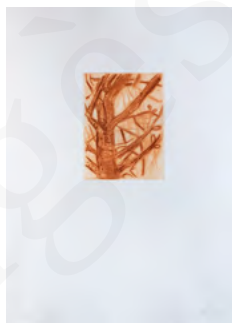
**VIII Màscares /
Protecció, 2020**
Gravat calcogràfic a la
punta seca i estampació
50×35 cm.

**X Cartes obertes /
Fragilitat, 2020**
Gravat calcogràfic a la
punta seca, tècniques
additives i grafit
50×35 cm.

**VII Fronteres / Anhels
silents, 2020**
Gravat calcogràfic a
l'aiguafort, punta seca i
tècniques additives
50×35 cm.

**IX Arbres / Boscos,
2020**
Gravat calcogràfic a la
punta seca i gofrat
50×35 cm.

© de l'estudi introductori: Ramon Casalé Soler, 2021
© dels poemes: Carles Duarte Montserrat, 2021
© de les il·lustracions: Lourdes Fisa Saladrigas, 2021
© de les fotografies: Mercè Rial, 2021

© d'aquesta edició:
Pagès Editors, SL, 2021
Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
editorial@pageseditors.cat
www.pageseditors.cat

Primera edició: abril de 2021
ISBN: 978-84-1303-268-9
DL: L 217-2021
Impressió: Arts Gràfiques Bobalà, SL
www.bobala.cat

◀ imprès a **Lleida** ▶

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.